

Par Muzeju dienu

Ik gadu muzejnieku saime tiekas kādā no Latvijas muzejiem Latvijas Muzeju biedrības organizētajā Muzeju dienā. Šogad tā norisināsies Ventspilī, 1. jūnijā, tā ir satikšanās diena, kas notiek pirmdienā – dienā, kad lielākā daļa muzeju ir slēgti apmeklētājiem un tradicionāli tā ir nedēļa pēc Muzeju nakts — kā pelnīta atelpa pēc labi padarīta darba. Muzeju diena ir iespēja iepazīt konkrētā gada uzņemošo muzeju, tā darbu un piedāvājumu, profesionāli pilnveidoties, smelties iedvesmu un satikt kolēģus no visas Latvijas.

Muzeju dienas centrālais notikums ir Latvijas Muzeju biedrības Gada balva ceremonija. Balvas mērķis ir apzināt un izcelt Latvijas muzeju sasniegumus un īstenotos projektus, popularizēt labās prakses piemērus un stiprināt muzeju nozares ilgtspējīgu attīstību.

2025. gada LMB Gada balvas nominantu vidū iekļuva Ventspils muzejs ar projektu “Atklājumu vējš no Ziemeļkurzemes”. Kā 2025. gadā atzīmēja LMB Gada balvas žūrija: “Ievērojama mēroga infrastruktūras un satura attīstības projekts, kas būtiski paplašinājis Ventspils muzeja kapacitāti un pieejamību visa gada garumā. Jaunā ēka un ekspozīcija ir profesionāli veidots kultūras mantojuma saglabāšanas un interpretācijas piemērs, kura pozitīvo ietekmi apliecina arī apmeklējuma rādītāji. Projekts apliecina reģionāla muzeja spēju veiksmīgi izmantot pieejamos resursus un radīt augstvērtīgu, ilgtspējīgu muzeja piedāvājumu.” Tādēļ šogad, 1. jūnijā, teju 400 muzejnieku no visas Latvijas pulcēsies Ventspilī.

Dienas pirmajā daļā dalībnieki iepazīs Ventspils muzejs struktūrvienības — Livonijas ordeņa pili, Piejūras brīvdabas muzeju, Herberta Dorbes memoriālais muzejs un Amatu māju, kā arī varēs izbraukt ar Mazbānīti pa Riņķa līniju.

Dienas otrajā daļā Ventspils koncertzālē “Latvija” muzeju speciālisti iepazīsies ar desmit nominantiem, kurus LMB Gada balvas 2026 žūrija izraudzījusies no 56 pieteikumiem. Ceremonijā tiks nosaukti trīs LMB Gada balvas laureāti, atbilstoši muzeju pamatfunkciju jomām — krājuma darbā, pētniecībā un izglītojošajā darbā ar sabiedrību.

LMB Gada balvas 2026 nominanti:

- Starpdisciplināra mūsdienu mākslas izstāde “Atkalācojums” — E.Veidenbauma muzejs “Kalāči” (projekta vadītāja: Andra Ķīse)
- Nodarbību telpa bērniem un skolēniem “Izziņas bēniņi” un izglītības programmas — Latvijas Nacionālais vēstures muzejs (projekta vadītāja: Astrīda Burbicka)
- Monogrāfija “Levons Agadžanjans” — Rīgas Porcelāna muzejs (projekta vadītāja: Ilīana Veinberga)
- “Krišjāņu zvaigznājs” — Krišjāņa Valdemāra 200. un Krišjāņa Barona 190. jubilejai veltīta izstāde un muzejpedagoģiskās programmas — Talsu novada muzejs (projekta vadītājs: Uldis Jaunzems-Pētersons)
- “Prokrastinācija un radīšana” — Latvijas Nacionālais rakstniecības un mūzikas muzejs pastāvīgā ekspozīcija (projekta vadītāja: Iveta Ruskule)
- Starptautiskā zinātniskā konference “Akti. Fakti. Artefakti” — Latvijas Nacionālais rakstniecības un mūzikas muzejs (projekta vadītāja: Katrīna Kūkoja)
- Izstādes veidošanas nodarbība jauniešiem “Nākotnes ķermenis” — Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejs (projekta vadītāja: Ieva Laube)
- Izstāde “Tiesības uz bibliotēku” — Latvijas Nacionālā bibliotēka (projekta vadītāja: Anda Boluža)
- Izstāde ģimenēm ar bērniem “ārpus rāpus” — Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejs (projekta vadītāja: Kristīne Liniņa)
- Izstāde “Itālijas gaisma: no Fatori līdz Morandi” — Latvijas Nacionālais mākslas muzejs (projekta vadītāja: Astrīda Rogule)

LMB Gada balvas Žūrijas komisijā pārstāvētas dažādas profesionālās jomas — izstāžu organizēšana, muzeoloģija, sabiedriskie procesi, izglītība, pētniecība un vēsture, dizains, scenogrāfija un arhitektūra, komunikācija un pilsoniskā aktivitāte. Žūrijā darbojas:

- Matīss Zvaigzne — Latvijas Mākslas akadēmijas Dizaina nodaļas vadītājs un asociētais profesors, dizaina studijas “Reflect” dizaina un stratēģijas vadītājs;
- Liba Bērziņa — mākslas terapeite, māksliniece, dizainere un iekļaujošas kultūras veicinātāja Latvijā, “COLORIZE” dibinātāja un vides piekļūstamības eksperte;
- Anna Pūtele — projektu vadītāja mākslas muzejā Zuzeum ar plašu pieredzi izstāžu un izglītības programmu veidošanā;
- Jana Šakare — Kultūras ministrijas Arhīvu, bibliotēku un muzeju nodaļas referente;
- Jānis Šiliņš — Latvijas Nacionālā arhīva vadošais pētnieks, Vidzemes Augstskolas pētnieks un vēstures doktors.

LMB Gada balvas 2026 ceremonijā tiks pasniegtas arī divas balvas par Mūža ieguldījumu muzeju nozarē. Kultūras ministrija apbalvos muzeju darbiniekus par 25 darba gadiem nozarē, savukārt ICOM Latvia pasniegs balvu muzeja projektam, kas guvis ne tikai Latvijas, bet arī starptautisku atzinību.

Muzeju dienu organizē Latvijas Muzeju biedrība valde sadarbībā ar Ventspils muzeju.

LMB valdes priekšsēdētāja Zane Grīnvalde.